

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

FRISKLIVSSENTRALER AGDER 2017

ved Solveig P. Hervik
Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

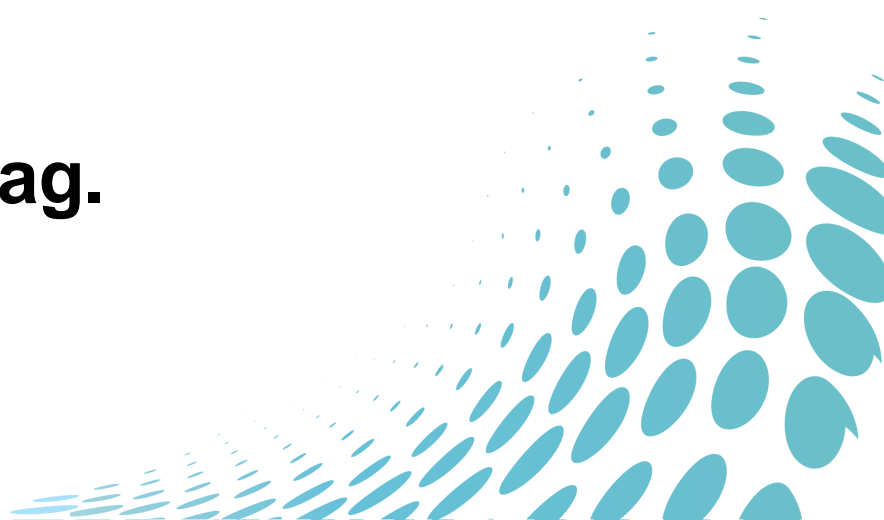
FRISKLVSSENTRALEN

Innhold:

- **Kartlegging av frisklivssentralene på Agder fra januar 2017.**
- **Nytt fra Helsedirektoratet.**
- **Søknader/prosjekter i år.**
- **Evaluering av dagen i dag.**

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Kartlegging:

-20 kommuner svarte på Quest-back. Spørsmål om forankring, organisering, innhold, journalføring, brukermedvirkning og behov for kurs.
-Presentert på regional samling med Hdir og andre fylkesmenn og fylkeskommuner i helse sør-øst.

KOMMUNER I VEST-AGDER:

Lyngdal
Søgne/(Songdalen)
Flekkefjord
Mandal (oppstart)
Farsund
Lindesnes
Marnardal
Kristiansand
Sirdal
Vennesla
Åseral
Hægebostad

KOMMUNER I AUST-AGDER:

(Åmli)
Arendal
Lillesand
Froland
Tvedestrand
Birkenes
Vegårshei
Risør
Grimstad
(Iveland)

Til sammen **23 kommuner** av 30.

Forankring og organisering:

- 17 av 20 er forankret administrativt.
- 14 av 20 er forankret politisk.
- Tilsvarende (14) er forankret i en plan, helse- og omsorgsplan e.l.
- Alle er organisert under helsetjenestene.
- Noen interkommunale sentraler/tilbud i Knutepunkt Sørlandet og Søgne og Songdalen.

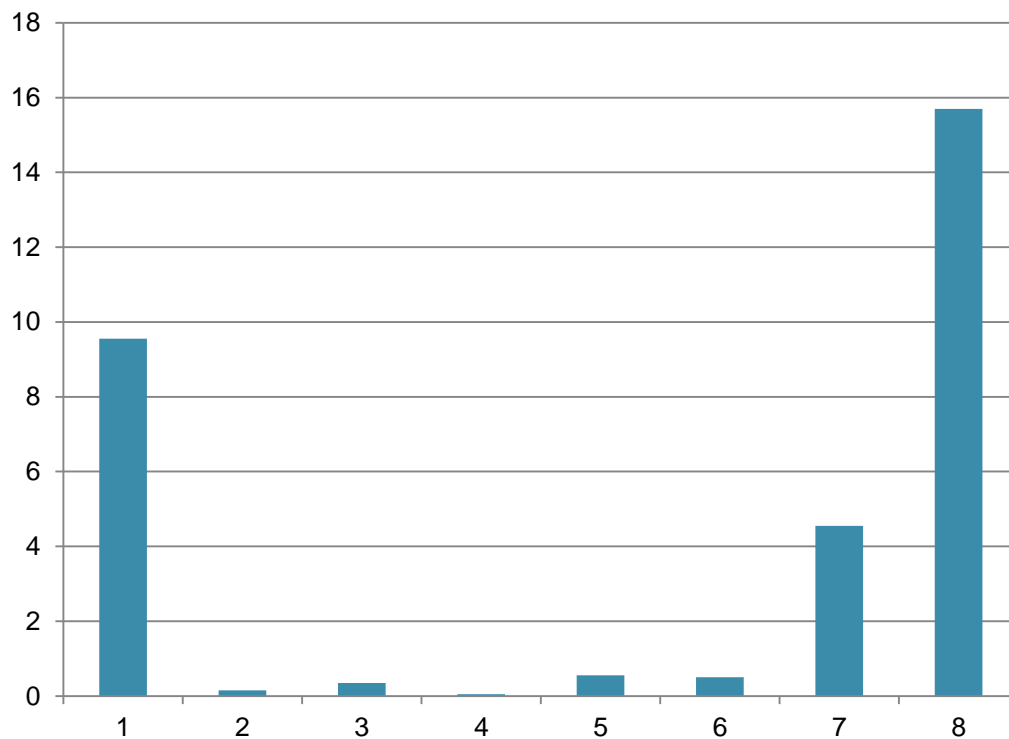

Tilbud i frisklivssentralene på Agder:

TILBUD:	Antall kommuner:	Prosent:
Helsesamtaler:	15	80 %
Fysisk aktivitetstilbud:	18	95%
Kostholdskurs:	16	84%
Tobakksslutt:	10	53%
Psykisk helse (KID/KIB):	11	58%
Tilbud til barn og familier:	9	47%
Lærings- og mestringskurs:	8	42%
Søvnkurs:	3	16%

Personell og ressurser:

1: Fysioterapeut (9,5)			
2: Helsesøster (0,2)			
3: Psyk.sykep. (0,4)			
4: Ernæringsf. (0,1)			
5: Ergoterapeut (0,6)			
6: Folkehelse (0,5)			
7: Andre (idrettsped, sykepleier, merkantil) (4,6)			
8: TOTALT (16)			

TOTALT Ca. 16 årsverk

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Kristiansand:	8,8
Arendal:	1,6
Grimstad:	1,2
Froland:	1
Flekkefjord:	0,5
Lyngdal:	0,4
Søgne:	0,4
Vennesla:	0,4
Hægebostad:	0,4
Lillesand:	0,4
Risør:	0,4
Tvedestrand:	0,3
Lindesnes:	0,3
Vegårshei:	0,2
Mandal:	0,2
Sirdal:	0,2
Marnardal:	0,2
Birkenes:	0,1
Farsund:	Ved behov

- Største kommunene har økt antall årsverk, ellers stabilt.
- 13 kommuner har mindre enn en halv stilling

Journalføring:

- 11 sentraler journalfører elektronisk.
- 6 på papir.
- 3 journalfører ikke/ikke aktuelt.

Brukermedvirkning:

- 12 sentraler har et system for brukermedvirkning.
- 4 på systemnivå, som fast kontakt med brukerorganisasjoner, brukere som kursholdere eller brukerundersøkelse.

Behov for opplæring/kurs:

- 2 melder inn behov for MI
- 3 for BraMat
- 2 for røykeavvenning
- 2 for alkohol
- 2 for søvnkurs
- 3 for KID eller KIB
- Flere ønsker økt kompetanse eller oppfriskning på alle områder.

- Ønskelig i nærområdet, dyrt/langt til Oslo.
- KoRus har MI-kurs ++, men avgrenset til rus/psykisk helsetjenester.

Nytt fra Helsedirektoratet:

Kompetansebygging:

- Helsedirektoratet vil fortsatt tilby kurslederkurs i Bra Mat, Snus- og røykeslutt, KiD, KiB, Søvn og fysisk aktivitet
- Alle aktuelle kurs annonseres i nyhetsbrevet *Aktuelt for frisklivssentraler* og på Helsedirektoratets nettsider.
- De ser på muligheten for å benytte mer e-læring.
- MI-delen tas ut av kurslederkursene, jobber med å integrere MI- delen av Bra Mat, Snus- og røykeslutt og fysisk aktivtetskurset bedre i den grunnleggende MI-opplæringen som tilbys av KoRus regionalt.
- De «pusser opp» kurset i fysisk aktivitet. Samarbeid med bla kompetansesenter for FA i forebygging og behandling v/CERG/NTNU.

Tilskudd:

- Etablering og utvikling av kommunale frisklivs-, lærings- og mestringstilbud, 2018: 17,8 mill. (omtrent som før).
- Tilskuddet forvaltes av Fylkesmannen og utlyses på nettsidene våre. Husk rapporteringsfrist for fjorårets midler, innen 1.mars 2018.
- Andre tilskuddordninger kan også være aktuelle (eks. kompetanse- og innovasjonstilskudd).
- Fylkesmannen arrangerer «tilskuddsdag» 16.1.2018 for ledere i kommunene om alle tilskuddsordninger som kommer i 2018:
<https://www.fylkesmannen.no/nb/Aust--og-Vest-Agder/Kurs-og-konferanser1/Mote-om-tilskudd-2018/>

Utviklingssentraler:

- Helsedirektoratet er fornøyd med de 10 utviklingssentralenes arbeid.
- Kristiansand valgt til «vår» utviklingssentral fra 2017, i tillegg til Aktiv Eiker og Modum i Helse Sør-Øst.
- Helse Nord: Alstadhaug, Lenvik og Sør-Varanger
- Helse Midt-Norge: Verdal og Kristiansund
- Helse Vest: Stavanger og Bergen.
- Møte på nyåret utviklingssentraler, Hdir, FM og FK i Helse Sør-øst, for å avklare roller blant annet.

Forskning:

- *Frisklivsstudien: Helsefremming ved frisklivssentralene - virker det, hvordan virker det og hvorfor?* Universitetet i Agder, Universitetet i Bergen, Helse Bergen. v/ Eivind Meland, prosjektleder, UiB m.fl.
- *Frisklivssentral – en kommunal helsetjeneste for livsstilsendring. En flerregional intervensjonsstudie med langtidsoppfølging.* NTNU/ Høgskulen på Vestlandet/FK i Buskerud, Nordland, Nord-Trøndelag og Sogn og Fjordane og Hdir. v/Ellen Blom.
- *Participants in Healthy Life Centre's presumptions for lifestyle change. Preventing overweight, obesity and type 2 diabetes in the Norwegian Primary Health Care.* Ny doktorgrad NTNU. v/Ingrid Følling.

- *Hva leder frem mot deltakelse i mestringstilbud for mennesker med kroniske smerter ved frisklivsentral? Foreløpige resultater fra en kvalitativ studie.* Institutt for sykepleievitenskap & Institutt for samfunnsmedisin, NTNU. v/ Torunn Hatlen Nøst, PhD-student,
- *Brukermedvirkning i norske frisklivssentraler – ansattes forståelse og utøvelse.* Fakultet for helse og sosialvitenskap, NTNU. v/ Espen Sagsveen, PhD-student,
- *Deltakere på frisklivssentralers forutsetninger for livsstilsendring.* v/Ingrid S. Følling, Nord universitetet (tidl. Høgskolen i Nord-Trøndelag).
- Se også artikler, masteroppgaver og rapporter i Idebanken og kap. 4 i veilederen.

Idebank.frisklivssentralen.no

- HEM
- IDEBANK
- LEGG INN IDÉ
- BILDER
- LENKER
- OM NETTSTEDET
- KONTAKT
- Q

Velkommen til Idébanken for frisklivssentraler!

Har du realisert en idé, gjennomført et tiltak eller har erfaringer som kan være nyttig for andre, så send den inn til Idébanken.

Idébank

Legg inn din idé

Søk

Nyeste idéer

Mosjonskatalogen

Oppsett av lokale tilbud fra

Samtaleverktøy

Inneholdt i: Enkeltverktøy for ned

Fritid med bistand

Fritid med bistand er en

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Søknader/prosjekter i år:

KOMMUNE:	SØKT OG FÅTT ÅR:	TILTAK 2017:
Kristiansand	2015/16/17	FLS-tilbud for ungdom, stressmestring og Sov godt-kurs
Lyngdal	2015/16/17	Gr. for barn med overvekt + involvere frivillige
Sirdal	2015/16/17	Månedens tur og trimgr.
Vennesla	2017	KID/KIB
Marnardal	2015/16/17	Kompetanseheving KID og Eldre i Balanse
Songdalen	2015/16/17	Overføre midler til videreutvikling av tokommunal frisklivssentral. Videreutvikle FLSresept, barn med overvekt og kompetansemobilisering.
Søgne	2015/16/17	Samarbeid med Søgne, som over.
Mandal	2016	Støtte til prosjektoppstart.
Audnedal	2015	
Arendal	2015/16/17	KID/KIB, Friskere familier og Sov godt-kurs
Froland	2015/16/17	Videreføring av ulike tilbud (bassenggr., trimgr., trimgr. Kreft og Bra Mat), lønnsutgifter instruktør
Tvedestrand	2015/16/17	Akt.gr. barn, helsefrem.hj.besøk, KID/KIB, kostveiled.
Iveland	2016	
Risør	2015/16/17	Bra mat og KIB
Lillesand	2015/16/17	Kursing av ansatte i FLS, utstyr, opplæring frivillige
Grimstad	2015/16/17	Ulike tiltak for videreutvikling (Contact, kognitiv terapi-utd., drift gr. b/u, voksne med kols og LMS-kurs for barn 3-6 år)
Birkenes	2015/16/17	Leie lokaler, utstyr til eldretrim og annonsering av kurs, klippekort topturer.
Vegårshei	2015/2016	
Åmli	2017	Kursbolk Bra mat, KID/KIB og Røykeslutt
Lindesnes	2015 og 2017	Røykesluttkurs
Flekkefjord	2015	
Kvinesdal	2015	
Farsund	2015/16	
Åseral	2015	
Hægebostad	2015	

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

- **Hovedgrupper søknader:**

- KID/KIB: 6

- Barn og unge: 6

- Fysisk aktivitetstilbud: 5

- Kosthold: 3

- Tobakksslutt: 2

- Søvnkurs: 2

- LMS: 2t

- Annet som til forankring/oppstart, annonsering av tilbud, involvere frivillige, kompetanseheving.

- Våre «kriterier»: Følger tilskuddsforvaltningens regelverk, forsøker å spre ut, til sentralens basistilbud og prioriterer de som er under nyetablering.

- Rapporteringsfrist: 1. mars 2018

- Tilskuddsfrist 2018: Ikke satt, like etter rapporteringsfrist.

Evaluering av dagen i dag;

-pluss og minus

-hvilke temaer til neste fagsamling?

